

Sygn. akt IV CSK 138/11

POSTANOWIENIE

Dnia 5 sierpnia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa Remontowo - Handlowego "R."

M. W. Spółki Jawnej w O.

przeciwko R. K.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 5 sierpnia 2011 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 1 grudnia 2010 r.,

- 1) odrzuca skargę kasacyjną**
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1 800 (jeden tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Powodowe Przedsiębiorstwo Remontowo – Handlowe „R.” M. W. Spółka jawna w O. wniosło skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 1 grudnia 2010 r. wydanego w sprawie o zapłatę reszty czynszu najmu kruszarki mobilno-udarowej R-900 (w kwocie 125 008 zł) oraz należności za sprzedane części, przeglądy maszyny i jej naprawy (71 801,75 zł). Sąd pierwszej instancji uwzględnił powództwo do kwoty 195 750,79 zł – w tym w całości zasądził należność czynszową, a kwotę żadaną z tytułu zapłaty za części, przeglądy i naprawy obniżył o dokonaną wpłatę 1 058,96 zł i w tej części powództwo oddalił. Sąd Apelacyjny, który rozstrzygał spór na skutek apelacji pozwanego, zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że oddalił powództwo w całości i orzekł o kosztach stosownie do wyniku sporu. Sąd ten wyliczył czynsz za okres, kiedy pozwany R. K. rzeczywiście mógł korzystać z maszyny na kwotę 215 208 zł, za uzasadnione uznał także sumy należne za naprawy, przeglądy i części zamienne w wysokości 70 742,79 zł. Przyjął jednak, że dochodzona należność została już zaspokojona, ponieważ pozwany wpłacił powodowi 200 000 zł na jej poczet, a reszta wierzytelności uległa umorzeniu w wyniku potrącenia z wzajemną wierzytelnością pozwanego o zwrot danego zadatku (w kwocie 100 000 zł). Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska powoda, że miał on prawo zatrzymać zadatek, skoro pozwany zrezygnował z zawarcia umowy kupna maszyny (zadatek stanowił element postanowień umowy przedwstępnej sprzedaży kruszarki) i otrzymana z tego tytułu kwota nie powinna być uwzględniana w rozliczeniach z tytułu czynszu i kosztów eksploatacyjnych. Zdaniem tego Sądu powód nie dopełnił wymagań art. 394 § 1 k.c., ponieważ nie złożył oświadczenia o odstąpieniu od umowy przedwstępnej z pozwanym, wobec czego zadatek podlegał zwrotowi i mógł stanowić przedmiot potrącenia.

Skarga kasacyjna powoda skierowana została przeciwko rozstrzygnięciu oddalającemu powództwo w części obejmującej kwotę 100 000 zł. Skarżący oparł ją na podstawie z art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c., zarzucając naruszenia art. 394 § 1 k.c., przez jego błędną wykładnię, opartą na założeniu że warunkiem zatrzymania zadatku jest złożenie wyraźnego oświadczenia o odstąpieniu od umowy.

We wnioskach skarżący domagał się uchylenia wyroku w zaskarżonej części i przekazania sprawy w tej części do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji, ewentualnie uchylenia tego wyroku w części oddalającej powództwo do kwoty 100.000,- zł i jego zmiany przez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki powyższej kwoty.

Pozwany w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o jej odrzucenie i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego

Sąd Najwyższy, zważył co następuje.

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Jednym z przejawów ograniczonego zakresu skargi kasacyjnej jest wyłączenie dopuszczalności wykorzystania tego instrumentu do zaskarzania pewnych kategorii spraw, do których należą także sprawy o czynsz najmu (art. 398² § 2 pkt 1 k.p.c.). Skarga nie przysługuje również w sprawach gospodarczych o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych. Pozwany słusznie wskazuje w odpowiedzi na skargę, że o tym, co jest przedmiotem sprawy decyduje żądanie zgłoszone przez powoda. W niniejszej sprawie powód nie dochodził zadatku, co wyraźnie zaznaczył w pozwie (kwota zadatku znajdowała się bowiem w jego majątku i uznawał ją za niepodlegającą zwrotowi) lecz zapłaty czynszu oraz świadczeń za zakup części, serwisowanie i naprawy maszyny. Na etapie postępowania apelacyjnego przedmiotem rozpoznania było roszczenie o zapłatę reszty czynszu w kwocie 195 008 zł i roszczenie o zapłatę za części, usługi serwisowe i naprawy w kwocie 70 742,79 zł. Kwestia zadatku wiązała się z zagadnieniem czy wierzytelność powoda istnieje nadal czy też już wygasła na skutek jej zaspokojenia, jednak występowała jedynie jako element obrony pozwanego, a nie jako przedmiot roszczeń powoda. W konsekwencji skarga kasacyjna w niniejszej sprawie jest niedopuszczalna, ponieważ co do roszczenia o zapłatę czynszu prawo jej złożenia wyłącza art. 398² § 2 pkt 1 k.p.c., a w zakresie roszczenia o należności inne niż z tytułu czynszu – możliwość skorzystania z tego

środka wyklucza art. 398² § 1 k.p.c. (gospodarczy charakter niniejszej sprawy nie budzi wątpliwości).

Z przytoczonych względów skargę powoda należało odrzucić na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c.

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 2, § 3 ust. 1, § 6 pkt 6 i § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).